Undersökning om svenskarnas kunskap och agerande vid tecken på våld mot flickor och kvinnor

JÄMSTÄLLDHETS MYNDIGHETEN

ATT KÄNNA IGEN OCH AGERA MOT VÅLD MOT FLICKOR OCH KVINNOR

Nio av tio tycker att det är rimligt att fråga vid oro – men många är osäkra på hur

INNEHÅLL

Inledning **3**
Fyra viktiga resultat **4**
Bakgrund och syfte **5**
Mätperiod och metod **5**
Undersökningens resultat **6**
1. 9 av 10 tycker det är rimligt att fråga 6
2. Osäkerhet är ett stort hinder 7
3. Människor känner igen flera tecken på våld 8
4. Många saknar trygghet i hur de ska agera 9
5. Stödvägarna är kända – men otydliga 10
Vad händer nu? **10**

Utgivningsår: **2026**
Foto: **Fanny Jansson**
Diarienummer: **26/00229**
Jämställdhetsmyndigheten

INLEDNING

NIO AV TIO SVENSKAR tycker att det är rimligt att agera vid tecken på våld mot flickor och kvinnor. Samtidigt finns en osäkerhet kring hur man bör agera. Fyra av tio oroar sig för att göra situationen värre och nästan en tredjedel känner sig otrygga i att agera. Det visar en undersökning som Verian genomfört på uppdrag av Jämställdhets-myndigheten.

DET ÄR VIKTIGT att agera redan vid mer subtila tecken på våld än fysiskt våld och Jämställdhetsmyndigheten ger i sin kampanj konkreta exempel på hur du som exempelvis vän, kollega eller granne kan agera på ett tryggt sätt om du misstänker att en flicka eller kvinna är utsatt för våld.

RESULTATEN VISAR PÅ ett behov av mer kunskap om olika tecken på våld och hur personer i omgivningen kan agera. Det är utgångspunkten för Jämställdhets-myndighetens nationella informationskampanj *En liten fråga kan vara livsviktig*. Kampanjen är genomförd på uppdrag av regeringen och är en del av regeringens nollvision för det dödliga våldet mot flickor och kvinnor.

ATT SVENSKARNA ENLIGT Verians undersökning tycker att det rimligt att fråga men är osäkra på hur de ska agera visar på att Jämställdhetsmyndighetens kampanj fyller ett viktigt syfte i att underlätta för allmänheten att gå från oro till handling.

FYRA VIKTIGA RESULTAT

92 procent tycker att det är rimligt att fråga hur en person har det om de misstänker att hon utsätts för våld. Det visar ett mycket starkt stöd för att visa omtanke.

42 procent uppger att de skulle kunna tveka inför att göra något av rädsla för att göra det värre. Det är det vanligaste hindret för att ingripa.

62 procent uppger att de uppmärksammar social isolering som tecken på våld. Det är det vanligaste svaret på frågan om tecken som väcker oro.

48 procent skulle försöka ta reda på mer när de noterar kontroll och isolering av någon de känner.

BAKGRUND OCH SYFTE

JÄMSTÄLLDHETSMYNDIGHETEN GENOMFÖR PÅ uppdrag av regeringen under hösten och vintern 2026 en nationell informationskampanj med syfte att bidra till att fler människor uppmärksammar och agerar på tecken på våld mot flickor och kvinnor.

Uppdraget är en del av regeringens nollvision för det dödliga våldet mot flickor och kvinnor.

DEN STRATEGISKA UTGÅNGSPUNKTEN för kampanjen är åskådarperspektivet och förflyttningen från kunskap till handling:

Se → Förstå → Reagera → Agera → Hitta rätt

Inför lansering av informationskampanjen har Verian genomfört en så kallad nollmätning. Undersökningen syftar till att kartlägga hur allmänheten uppfattar, reagerar och agerar på tecken att en kvinna kan vara utsatt för våld. Den belyser vilka situationer som väcker oro, hur människor uppskattar att de skulle agera samt vilka hinder som finns för att agera.

Samtidigt är det viktigt att komma ihåg att undersökningen visar de svarandes självskattning på hur de skulle agera.

UNDERSÖKNINGEN KOMMER ATT genomföras igen efter kampanjens slutförande för att kunna jämföra allmänhetens svar på frågorna och undersöka om det skett en kunskapsökning och ökning i uppskattad handlingsberedskap. Resultatet kommer att användas i Jämställdhetsmyndighetens rapportering av regeringsuppdraget.

MÄTPERIOD OCH METOD

Mätperiod: 15–19 oktober 2026

Underlaget omfattar 2 030 webbenkäter med personer i åldrarna 18–84 år.

Resultaten är vägda på kön, ålder och region för att spegla den svenska allmänheten mellan 18 och 84 år.

Insamlingen har genomförts i den riksrepresentativa Sifopanelen via webbenkäter.

På grund av avrundning summerar redovisade andelar inte alltid till 100 procent.

UNDERSÖKNINGENS RESULTAT

1. 9 av 10 tycker det är rimligt att fråga

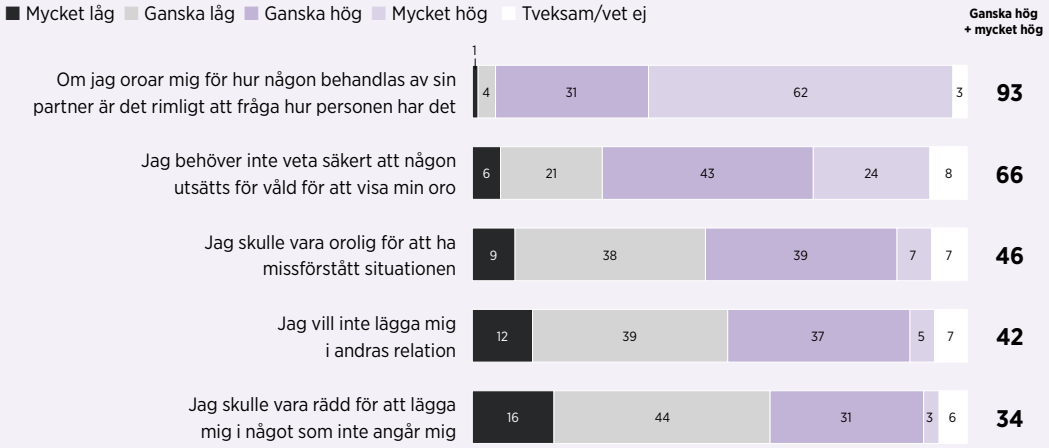
92 procent anser att det är rimligt att fråga någon hur hon har det om man är orolig för att hon utsätts för våld.

67 procent anser att man inte behöver veta säkert att någon utsätts för våld för att visa oro.

Samtidigt instämmer 42 procent i påståendet om att de inte vill lägga sig i andras relation och 34 procent instämmer i att de skulle vara rädda att lägga sig i något som inte angår dem.

Figur 1. Frågeställning: Följande påståenden handlar om att reagera när du misstänker att en kvinna utsätts för våld. I vilken utsträckning instämmer du i följande?

Instämmande i utsträckning enligt skalan (andel i procent):

I staplarna: andelar i skalans ordning. Bas: samtliga, 2 030 intervjuer.
Högerkolumnen summerar visade heltal. Brödtexten bygger på oavrundade värden. Avrundning kan ge totalsummor som avviker från 100.

2. Osäkerhet är ett stort hinder

Det är framför allt osäkerhet som skapar tvekan. Bland 18–29-åringar är det fler som uppger att de skulle kunna få dem att tveka att göra något. 53 procent är rädda för att göra situationen värre och 51 procent för att ha fel.

Endast 11 procent svarar att inget skulle få dem att tveka. Det visar att runt 9 av 10 på något sätt känner tvekan trots oro för att någon är utsatt för våld. Här kan förhoppningsvis ökad kunskap om tecken på våld och kännedom om sätten att agera på, bidra till att minska tvekan.

Figur 2. Frågeställning: Om du blev orolig för att en kvinna du känner utsätts för kontroll, hot eller våld – vad skulle kunna få dig att tveka inför att göra något?

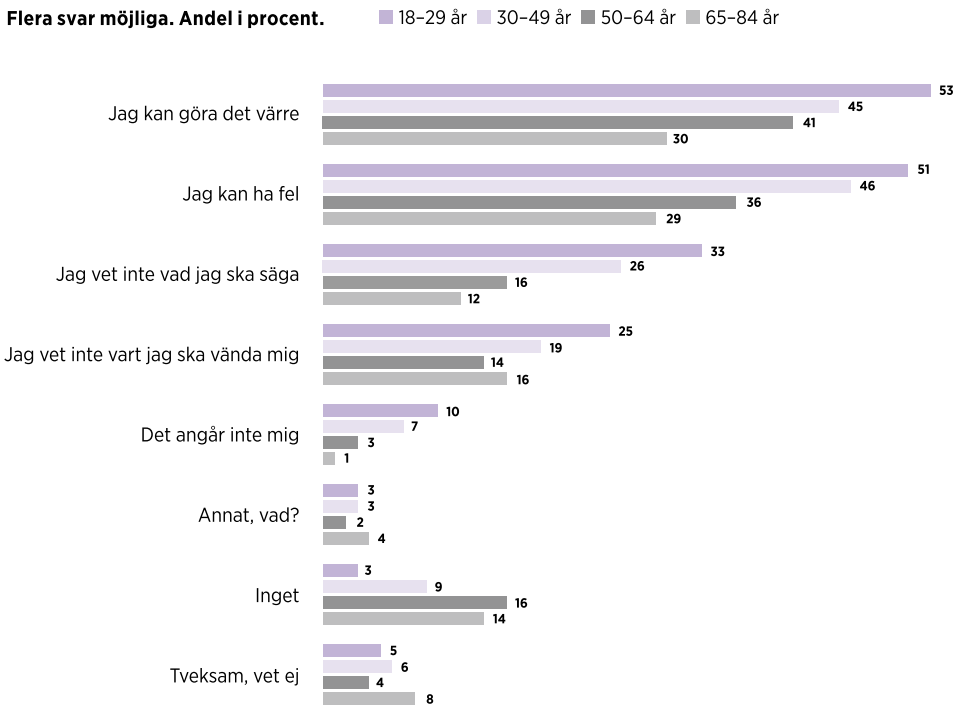
Flera svar möjliga. Andel i procent.

Bas: Samtliga, 2 030 intervjuer.
Mätperiod: 15–19 oktober 2026.

Figur 3. Frågeställning: Om du blev orolig för att en kvinna du känner utsätts för kontroll, hot eller våld – vad skulle kunna få dig att tveka inför att göra något? Uppdelat på åldersgrupper.

Flera svar möjliga. Andel i procent.

Bas: 18–29 år: 254; 30–49 år: 590; 50–64 år: 643; 65–84 år: 543. Mätperiod: 15–19 oktober 2026.

3. Människor känner igen flera tecken på våld

Respondenterna har här fått välja de tre tecken på våld som skulle få dem att känna störst oro. Det finns många tecken på våld i nära relationer och respondenterna har fått ta ställning till några exempel:

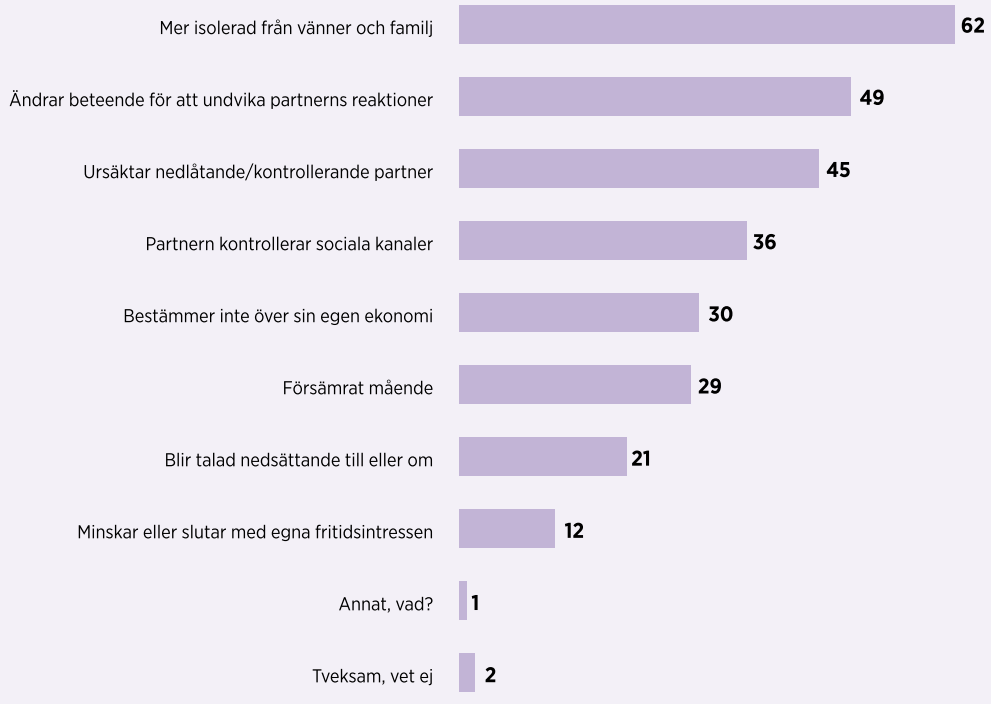
- Mer isolerad från vänner och familj
- Ändrar beteende för att undvika partnerns reaktioner
- Ursäktar nedlåtande/kontrollerande partner
- Partnern kontrollerar sociala kanaler
- Bestämmer inte över sin egen ekonomi
- Försämrat mående
- Blir talad nedsättande till eller om
- Minskar eller slutar med egna fritidsintressen

Social isolering är det tydligaste tecknet på våld för de som svarat på undersökningen. Andra tecken, som att kvinnan slutar med fritidsintressen eller blir talad nedsättande till eller om, väljs i lägre utsträckning.

Kvinnor uppmärksammar en större bredd av tecken än män, exempelvis ändrat beteende för att undvika partnerns reaktioner och ekonomisk kontroll.

Figur 4. Frågeställning: Nu kommer ett antal exempel på tecken på att en kvinna kan vara utsatt för våld. Vilka tre av följande situationerna eller beteendena skulle få dig att känna störst oro för att en kvinna kan vara utsatt för våld eller riskera att utsättas för våld?

Andel i procent. Tre svar skulle väljas.

Bas: Samtliga, 2 030 intervjuer. Mätperiod: 15–19 oktober 2026.
Vid ”Annat, vad?” har framför allt synliga tecken nämnts.

4. Många saknar trygghet i hur de ska agera

28 procent uppger att de känner sig ganska otrygga och 3 procent inte alls trygga i att de skulle göra något på ett säkert sätt om de var oroliga för att en kvinna var utsatt för våld.

Det indikerar att även personer som tycker att det är rätt att ingripa kan sakna tilltro till sin förmåga. Här behövs konkreta råd, exempel och handlingsalternativ som gör det lättare att agera säkert.

Figur 5. Frågeställning: Hur trygg känner du dig i att du skulle kunna göra något på ett säkert sätt om du blev orolig för att en kvinna i din närhet utsätts för kontroll, hot eller våld?

Andel i procent. Stapelns segment följer förklaringen nedan från vänster.

Tveksam/vet ej | Inte alls trygg | Ganska otrygg | Ganska trygg | Mycket trygg

Bas: Samtliga, 2 030 intervjuer. Avrundning gör att andelarna inte summerar till 100 procent.
Den sammanlagda andelen ganska otrygga och inte alls trygga är 32 procent beräknat före avrundning.

5. Stödvägarna är kända – men otydliga

De tillfrågade fick svara på fritextfrågan: Om du blev orolig för att någon du känner utsätts för våld i någon form och ville få råd om vad du själv kan göra – vart skulle du vända dig?

I svaren nämns framför allt kvinnojourer, Kvinnofridslinjen, polisen och socialtjänsten. Många uppger samtidigt att de skulle söka på nätet eller är osäkra på vilken aktör som är rätt.

Många visar på kunskap om att det finns hjälp att få. Många av fritextsvaren pekar på viktiga funktioner som kan hjälpa våldsutsatta flickor och kvinnor. Bredden av svar tillsammans med kommentarerna om att söka på nätet kan antyda att fler behöver bli ännu tryggare i var hjälpen finns.

VAD HÄNDER NU?

Jämställdhetsmyndigheten kommer under 2026 och början på 2027 att genomföra en nationell informationskampanj där målet är att höja allmänhetens kunskap om tecken på våld och hur man som vän, kollega eller närstående kan agera. Ett centralt budskap är att det kan göra stor skillnad att ställa en fråga.

Kampanjen har nationell täckning och annonseras via utomhusannonsering på exempelvis centralstationer, köpcentrum, sportevenemang och i kollektivtrafiken. Annonsering kommer även ske via tv, lokalpress, biografer och sociala medier. Knutet till kampanjen finns en kampanjsida med fördjupande information.

Efter att kampanjperioden är slut kommer Jämställdhetsmyndigheten att genomföra en uppföljande mätning för att undersöka om det skett någon förändring i kunskap om våld och inställningen till att agera.

JÄMSTÄLLDHETS
MYNDIGHETEN

Jämställdhetsmyndigheten I Vikingsgatan 3, 411 04 Göteborg
031-392 90 00 I info@jamstalldhetsmyndigheten.se I www.jamstalldhetsmyndigheten.se